

HET BESTE UIT
TWEË WERELDEN

ERIK JANSEN EN HET BELANG VAN MENTORSCHAP

Door Peter Huijs, BTH-Thinkpictures | Foto's: Joyce Brilleman

In de Indische en Molukse gemeenschap is de sterke behoefte binnen de familie te zorgen voor de ouders en andere familieleden. Het valt in de praktijk vaak niet mee door allerlei omstandigheden om deze zorg te leveren. Vaak komt het door bijvoorbeeld de fysieke afstand maar het kan ook doordat degene die zorg heeft onvoldoende familie of ander netwerk heeft. Ook gebeurt het vaak dat er spanningen ontstaan tussen kinderen omdat ze het niet eens zijn op welke wijze zorg verleend moet worden.

Hier kan mentorschap een toegevoegde waarde zijn. Mentorschap is nog vaak onbekend, dat is jammer, want het kan een waardevolle ondersteuning zijn.

Mentoren

Mentoren zijn vrijwilligers die opgeleid zijn door Stichting Mentorschap. Zij helpen mensen die moeite hebben de regie over hun eigen leven te houden. Zij doen dit samen met familie en/of zorginstelling. Het kantongerecht benoemt hen en zij geven kwetsbare mensen – vaak maar niet uitsluitend ouderen – hulp en richting met het nemen van besluiten over de koers van hun leven. Ze zijn

professioneel, maar verliezen de persoonlijke aandacht niet uit het oog.

Meestal eens per twee weken bezoeken zij hun cliënt. Doordat een mentor door het kantongerecht is benoemd, is deze de wettelijk vertegenwoordiger en belangenbehartiger van de cliënt ten aanzien van de zorg. De mentor is dus geen bewindvoerder, want die gaat over de financiën.

Zo mogelijk samen met cliënt en familie, maar als het niet anders kan, neemt de mentor beslissingen over verzorging, verpleging en verblijf. Vanuit de wensen en behoeften, normen en waarden van zijn cliënt, die hij kent en waarmee hij een vertrouwensband heeft, speelt hij een belangrijke rol om diens leven zoveel mogelijk zelf richting te geven. De mentor voert ook regelmatig overleg met zorgverleners en behandelaars. Hij of zij kijkt kritisch mee naar de zorg die de cliënt ontvangt. Uitgangspunt is het zorgleefplan, dat uiteraard een zo goed mogelijke kwaliteit van zorg centraal stelt.

Mentoren hebben veel contact met hun cliënt; je ziet ze vaak samen koffiedrinken of praten over onderwerpen die hen allebei

bezighouden. Ieder koppel vult dat op zijn eigen manier in. De mentor kan op elk gewenst moment ook wettelijk voor zijn cliënt opkomen – waarbij hij dan dezelfde keuze maakt als de betrokkene zou doen als deze het zelf zou kunnen. Vanuit de regionale stichtingen van Stichting Mentorschap volgen de mentoren continu trainingen die hun kennis actueel houdt. Mentorschap Nederland bewaakt voortdurend de kwaliteit door alle gecertificeerde mentoren een gedragscode te laten ondertekenen die hun taken en bevoegdheden duidelijk omschrijven. Erik Jansen is zo'n mentor. Hij was in verschillende functies vanaf eind jaren tachtig betrokken bij de oprichting van Nusantara, een fusie van De Leeuwerik in Laag Soeren en Patria in Baarn. Later bekleedde hij tot aan zijn pensioen de functie van bestuurder, nu vijf jaar geleden.

'Maar je blijft hart voor Nusantara houden, en ik voel mij nog steeds bij de organisatie betrokken. Zo kon ik op een gegeven moment naar voren brengen dat we naar mijn inzicht de Molukse kant van onze doelgroep wat uit het oog verloren, en heb ik aan Frans Broekhuizen (de huidige bestuurder

van Nusantara) gesuggereerd deze groep aandacht te geven. Dat resulteerde in de oprichting van het Molukse Platform, waarin Frans mij vroeg plaats te nemen om hem te vertegenwoordigen. Belangrijkste onderwerp dat we binnen het platform bespreken, is de zorg voor Molukse ouderen. Daar horen we wat speelt, daarin worden de wensen geventileerd. Binnen dit platform zag ik dat de intenties absoluut goed waren, maar dat feitelijke kennis ontbrak. Dat men bezig was het wiel opnieuw uit te vinden.

Vanuit mijn ervaring kon ik dan ook op een zeker moment zeggen: "Jullie willen veel, maar er is te weinig praktische kennis van de problematiek, van de zorg en wat er voor ouderen nodig is. Er is binnen de zorg in Nederland al heel veel mogelijk, we hoeven niet zelf alles opnieuw uit te vinden..." Vanuit die positie lag het voor de hand dat ik hen voorstelde: "Neem mentorschap als basis, daar krijg je de noodzakelijke praktische kennis." Je wordt geschoold, je bent aan het kantongerecht verbonden en daaraan kun je kracht en status ontleen. Je dient ook verslag te maken van je verrichtingen, en er is vanuit de Stichting zelf ook een kwaliteitscontrole.

Een mentor dient gecertificeerd te zijn, ook al is het vrijwilligerswerk en onbezoldigd. Nu ja, je kunt reiskosten vergoed krijgen. Omgekeerd is ook de Stichting Mentorschap heel enthousiast over het contact met ons als groep. Zij wisten niet dat dit speelde, maar gaan hieraan in de toekomst beslist meer aandacht geven, mogelijk ook aan andere speciale groepen.'

Diploma

De deelnemers in het Moluks Platform krijgen, op de dag dat ik met Erik spreek, hun diploma Mentorschap. Zij zitten zelf in de leeftijdsgroep tussen de vijftig en zestig jaar. Nu beschikken zij over basiskennis van wat zorg voor ouderen inhoudt, hoe de wetgeving is, waar je op gemeentelijk niveau terecht kunt. Ook hoe je bemiddelt, niet alleen tussen overheden en de betrokkene, maar ook tussen familieleden onderling, die allemaal een andere visie hebben op hoe het met vader en moeder verder moet. En verder verzorgt de Stichting Mentorschap het hele jaar door bijeenkomsten waar iedereen weer bijgepraat wordt. 'Belangrijk is natuurlijk dat je als mentor zelf kunt aangeven voor welke cliënten je je wilt inzetten. Zo heb ik

aangegeven dat ik graag mensen met een Indische/Molukse achtergrond wil begeleiden. Voor de deelnemers van het Molukse platform ligt het voor de hand dat zij juist Molukse ouderen wensen bij te staan. Stel je de situatie eens voor. Vader of moeder staan op het punt opgenomen te worden. Indische mensen hebben vaak drie tot vijf kinderen, Molukse gezinnen hebben er vaak tien of twaalf, en er is er geen een onder hen die niet het beste voor hen wenst. Maar wie is de aangewezen contactpersoon? Je begrijpt wel, dan gaat het vaak om de aandacht van de ouders. En die kinderen wonen allemaal ergens anders. Waar moet moeder of vader dan naar toe, naar welke instelling? Dat is vaak het begin van onenigheid. Het is niet altijd de dichtstbij wonende, die contactpersoon moet worden, of de oudste. Dan is een mentor vaak een uitkomst, en kan de onderlinge verstandhouding tussen de kinderen goed blijven. Of ook, de kinderen vinden dat een instelling het zorgleefplan niet goed genoeg uitvoert. Juist in onze Indische en Molukse gemeenschap zie je dan dat ze dat vaak niet durven te bespreken, omdat ze bang zijn dat ze daarvoor "gestraft" zullen worden, dat de instelling "hen dat betaald zal zetten". Dat zijn situaties

waarin zo'n ouder kan zeggen: "Dat wil ik niet, ik wil daarvoor een mentor, die kan dat zorgcontract bewaken." Zo kunnen ze met de kinderen tenminste een gewone ouder-kind relatie hebben.'

'Daarom ben ik zo blij met de twaalf mensen die vandaag hun diploma krijgen. Het is de eerste groep. Tja, ook hier geldt: je moet klein beginnen, ik heb deze mensen persoonlijk uitgenodigd. Uit de tijd dat ik directeur van het Moluks Museum was in Utrecht had ik goede contacten, en een aantal van hen willen nu mentor worden. De Molukse gemeenschap bestaat zo' 60 duizend mensen in Nederland, alle generaties meegerekend. Nu is het zo dat Molukkers – en Indo's in het algemeen – wel klachten hebben: Nederland begrijpt ons niet, ze weten niet wat wij nodig hebben. Maar als je niet in de samenleving beweegt, als je niet zichtbaar bent, dan ziet de gemeenschap je ook niet. Die denkt: o dat gaat goed, zij doppen hun eigen boontjes. Nee dus. Je moet naar buiten, je ook als groep bewegen in het maatschappelijk veld. De zorg in Nederland is heel goed georganiseerd, een van de beste in heel de wereld. Je

kunt er van alles op aanmerken, maar als je zelf niets doet, wordt je ook niet opgemerkt. Er zijn meer organisaties, waarvan je gebruik kunt maken. Er is bijvoorbeeld Stichting Zonbloem. Ook bij hen heb ik me aangemeld en gezegd: ik wil er zijn voor Molukse en Indische mensen. Terwijl er zoveel mogelijkheden zijn, ze verzorgen prachtige reizen en

alles is perfect georganiseerd. Maar ook daar kan meer gebruik van worden gemaakt. Het is jammer als dat niet gebeurt. Mijn oproep is om meer vrijwilligerswerk te doen in de bestaande organisaties en daarnaast ook meer gebruik te maken van deze organisaties. <

NUSANTARA

HET BESTE UIT
TWE WERELDEN

Indische gastvrijheid is vanzelfsprekend

Zoekt u voor uzelf of voor familie een plek waar de verzorgers het leven en behoeften van ouderen echt kennen en begrijpen? Zoekt u een thuis waar het respect, de kwaliteit en het persoonlijk aspect meetellen?

U vindt dit in onze woonzorg- en verpleeghuiscentra

Wij leveren professionele intramurale- en extramurale zorg vanuit de Indische achtergrond en cultuur. Vanzelfsprekend op basis van persoonlijke invulling en vrijheid om eigen keuzes te maken voor uw dagindeling. Met aandacht en ruimte voor herinneringen en activiteiten aan Nederlands-Indië.

Bij Nusantara vindt u de gezelligheid en saamhorigheid van de Indische gemeenschap. Spontaneïteit en gastvrijheid, 'net als thuis', waar de familiesfeer duidelijk tot uitdrukking komt.

U ruikt, proeft, voelt en hoort het voormalig Nederlands-Indië, die herinneringen van vroeger doen herleven. Dit alles vindt u terug in de activiteiten die wij organiseren, zoals muziek & dans, kumpulan en makan-activiteiten.

Bent u geïnteresseerd?

Bel ons op telefoonnummer (055) 534 00 10 of stuur een e-mail info@nusantara.nl.

PATRIA
Ceintuurbaan 281
1402 HM Bussum
T (035) 6926111

RUMAH MELATI
Raemdonckstraat 76
1336 AL Almere
T (036) 529 62 97

RUMAH SAYA
Klein Hattem 34
7339 HJ Ugchelen
T (055) 534 00 10

Word
nu *Moesson-*
abonnee!

Cadeau bij een abonnement!

Schenk jezelf of een ander een jaarabonnement (12 nummers voor € 47,65) op *Moesson* en krijg het Indische kookboek *Zoals alleen oma dat kan* van Danny Jansen cadeau!* Met de authentieke familierecepten van zes Indische oma's!

Deze actie
geldt ook op de
Tong Tong Fair!
Bezoek onze
stand 1222.

Moesson: community-builders sinds 1956

Ga naar www.moesson.nl of bel met 033 - 4 611 611

(Zolang de voorraad strekt, voor postadressen in Nederland en als u het afgelopen jaar nog geen abonnee was.)